

Sayı: 34930642-610-28738
Konu: Soru Önergeleri(7/14514)

22.03.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/14514 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :
Soru Önergesi cevabı (? sayfa)

Güvenli Elektronik İmzalı
Aslı ile Aynıdır

22.03.2013.

A

Bu Evrak Elektronik Ortamda İmzalanmıştır.

İlgili soru önergesinde;

“Türkiye Özürlüler Araştırması 2002” araştırma sonuçlarına göre ülkemizdeki nüfusun yüzde 12,3’ü yani yaklaşık 8.5 milyon kişi engelli olarak yaşamını sürdürmektedir. Oysa dünya ortalaması yüzde 7,5’dur.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Dünyada engelli oranı yüzde 7.5 iken ülkemizde bu oranın 12.3 olmasının nedeni nedir?

CEVAP 1: Engelliliğin karmaşık ve çok boyutlu bir olgu olması, engelliliğin ölçülmesini güçleştirmektedir. Engelliliğin tespitinde kullanılan ölçekler ve yaklaşımlar ülkeler arasında farklılık göstermekte ve “yaygınlık tahmin sonuçları” da buna dayalı olarak farklılık göstermektedir.

Kullanılan engellilik göstergeleri; toplanan verinin amacına ve uygulanmasına, engellilik kavramının nasıl algılandığına, incelemeye konu olan engelliliğin (bozukluk, aktivite kısıtlılığı, katılım kısıtlılığı, sağlık durumları, çevresel faktörler) boyutlarına ve tanımlara, soru tasarımlarına, raporlama kaynaklarına, veri toplama yöntemlerine ve fonksiyon beklentilerine göre değişmektedir.

Ülkeler kendi ihtiyaçlarına yönelik olarak farklı sosyal politikalar için farklı amaçlarla araştırmalar gerçekleştirmekte ve bu da çalışmanın sonucunu etkileyebilmektedir. Bu nedenle tüm bilimsel çalışma ve verilerde istatistiki çalışma sonucu gerçekleştirilen araştırmalar, araştırmanın adı ve genellikle yılı ile birlikte anılmaktadır.

Yüz yüze görüşme yöntemiyle ve örnekleme dayanan 2002-2004 yıllarında uygulanan bir hane halkı araştırması olan Dünya Sağlık Araştırması, ülkeler arasında karşılaştırılabilir veri toplamak amacıyla ilk kez tek bir soru setinin ve tutarlı yöntemlerin kullanıldığı en büyük çok uluslu sağlık ve engellilik çalışmasıdır. Bu araştırmaya göre 59 ülke genelinde 18 yaş ve üzeri yetişkin nüfusta ortalama yaygınlık oranı %15,6 idi.

Dünya Sağlık Araştırmasında olduğu gibi yüz yüze görüşme yöntemiyle, kişinin beyanına ve örnekleme dayanan “2002 Türkiye Özürlüler Araştırması”na göre ülkemizdeki engelli nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12,29’dur. Dünya Engellilik Raporunda da belirtilen engellilik oranı, 2010 dünya nüfus tahminlerine göre dünyanın yaklaşık %15’inin bir tür engellilikle yaşadığı şeklindedir.

"Bir kişinin resmi olarak “engelli” olarak tanımlanabilmesi için durumunun Özürlü Sağlık Kurulu Raporu ile belirlenmesi gerekmektedir. İdari kayıtlardan yola çıkarak resmi olarak “engelli” olarak tanımlanabilecek kişi sayısını belirlemeye yönelik olarak, Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde yürütülen çalışma ile bu zamana kadar Özürlü Sağlık Kurulu Raporu almış

ve bundan sonra alacak olan kişilerin raporda yer alan bilgilerinin yeni bir formatta Özürlüler Veritabanına aktarılması amaçlanmaktadır. 2013 yılı içinde tamamlanması hedeflenen bu çalışma ile Ulusal Özürlüler Veritabanına kayıtlı “engelli” kişilerin verilerinin güncellenerek engelliliği doktor tanısı ile tespit edilmiş olan kişilere ait verilerin güncelliğinin sürekli sağlanması amaçlanmaktadır.

SORU 2: Ülkemizdeki engelli oranının dünya ortalamalarına indirilmesine ilişkin bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 2: Engelliliğin önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca gerçekleştirilmekte olan programlardan birisi Özürlüler Destek Programı (ÖDES) dır. ÖDES, Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi’ndeki yerel dinamikleri harekete geçirerek, toplumsal bütünleşmenin sağlanmasına ve engelliliğin önlenmesine katkıda bulunmayı amaçlayan bir destek programıdır. İlk olarak 2011 yılında Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde yer alan Amasya, Artvin, Bayburt, Çorum, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat ve Trabzon illerinde uygulanan ÖDES programıyla; valiliklerin sorumluluğunda, kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri, belediyeler, üniversiteler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından gerçekleştirilen toplam 33 proje desteklenmiştir. Söz konusu projelerin 7 adedi engelliliğin nedenleri ve önlenmesine ilişkin farkındalık eğitimleri başlığında, 5 adedi de engelliliğin nedenleri ve önlenmesine ilişkin projelerden oluşmuştur.

2012 yılında ikinci etabı uygulamaya konulan ve yukarıda sayılan 11 ilde gerçekleştirilen ÖDES kapsamında engelliliğin nedenleri ve önlenmesi yine bileşenlerden biri olarak belirlenmiş olup toplam 63 projenin finansmanı uygun bulunmuştur. Finansmanı uygun projelerin uygulanmasına devam edilmektedir.

Engelli birey ve ailelerine yönelik verilen hizmetlerde ailenin bir bütün olarak ele alınması yaklaşımından hareketle Bakanlığımız; her engel grubuna yönelik aileleri bilgilendirici, bilinçlendirici ve yönlendirici kitapçıklar hazırlamıştır. Bu kitapçıklarda; her engel grubunun özellikleri, gelişim alanları, gereksinimleri konusunda ailelerin bilgilendirilerek, başvuracakları kaynaklara ulaşımı; engelli birey ve ailelerinin hak ve hizmetler konusunda bilinçlendirilmesi; gerek engelli bireyin eğitimi, gerekse bireyin ve ailesinin toplumla bütünleştirilmesi; alanlarıyla ilgili yönlendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yer almıştır. Söz konusu rehber kitaplar periyodik olarak basılmakta ve dağıtımı gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımızın Sağlık Bakanlığı ile koordineli olarak yürüttüğü Doğumsal Tarama Programları da engelliliği önlemeye yönelik gerçekleştirilen bir diğer çalışmadır.